

Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу (фрагменти)

Олександр Гаврош

ЧАСТИНА ПЕРША

РОЗДІЛ I,

в якому хтось невдало втікає

Столиця вразила Івана Силу з першого погляду. Не встиг їхній потяг, що тягнувся аж добу із найдальшої околиці держави, пригальмувати на пероні, як усе довкола загуло, наче у розтривоженому вулику. Стільки облич одночасно хлопець ще в житті не бачив. І куди вони всі їдуть? Цілі натовпи бідно і багато вбраних людей заповнили вокзал. Хтось дрімає на валізах, тут обіймаються й цілуються, там несуть дітей на руках, поруч сваряться, збоку штовхають у плече клунком. Одне слово, звичайний ранок на головному залізничному вокзалі.

От тільки для двадцятилітнього парубійка, що в домотканій білій сорочині та темних штанах уперто тюпав за невеличким дядьком у потертій сірій крисані, пропихаючись крізь живе море, цей день був особливим. Великі зеленкуваті очі під шапкою чорного волосся, зачесаного геть по-простому, чіпко вихоплювали з юрби селянський капелюх, що правив для юнака за орієнтир. Кругле обличчя з м'якими рисами виражало подив і хвилювання.

Зате міцно збита постава та широчезні плечі вселяли повагу стороннім, і всі вони мимохіть намагались вступитися з дороги.

Нарешті дядько з обвислими вусами та гачкуватим носом вибрався на вільніше місце на порозі почекальні й зупинився, очікуючи на земляка.

— То що, небораче, будеш чинити? — вправно скрутив старий саморобну цигарку, коли Іван опинився біля нього.

— Лихо його знає, вуйку Микульцю, — пошкрябав Іван свою величезну долоню. А була вона в нього немала, бо й сам парубійко мав під два метри зросту.

— Тут таке твориться, що аж в голові макітриться!

— А як ти думав! — усміхнувся теплими карими очима дядько. — Це тобі не мамині галушки троцити! Тут, брате, треба ніс за вітром тримати!

— Руки є, піду роботу шукати.

— І треба ж тобі було зачіпатися з тим дурнем, — розпушив дядько вуса. — Сидів би собі зараз удома, коровам хвосту крутив!

— Але ж він перший поліз! — здвигнув плечима Сила. — Та я його й не сильно того... Так. струснув злегка.

— Еге, струснув! — вуйко Микульцю засміявся, показавши рідкі зуби. — Ледве відкачали. Та ж він тобі не просто сусідський дурень, а начальників синок. Думати треба головою! — постукав він себе кривим пальцем по чолі, вкритому хвилями

зморшок.

— Та що вже тепер базікати, — зітхнув на повні груди легінь. — Тато сказали: йди, синку, у світ. Маємо вас багато, а ти їси за чотирьох.

— Такого, як ти, справді легше забити, ніж прогодувати, — глузував вуйко, закидаючи зв'язані клунки на плече.

— Поліція! — раптом пролунав схвильований окрик. І залізничний натовп миттю стих, а далі почав розсипатися.

— Еге, починаються столичні чуднації! Ходімо швидше, — кивнув обвітреним, наче вирізаним з каменю, лицем старий, і вони почали пробиратися до виходу крізь лантухи, скрині, валізи та сплячих пасажирів, чиї одяг, мова та звички виказували, що то були мешканці гір. Верховинці, як вони себе називали.

Далеко не відійшли, бо їй не знали, куди спрямувати свої звиклі до тривалої ходьби ноги. На першій боковій вуличці у затінку слив сіли пожитися, чим Бог послав, і розпрощатися. Однак не встигли витягти свій нехитрий селянський харч, як новий гвалт привернув їхню увагу.

Назустріч їм біг обірванець, здійсмаючи босими ногами куряву. За ним гналося трое у білих фартуках.

— Злодій! Тримай злодія! — кричали задні. Переслідуваний у виляючій сорочині та обтріпаних закоротких штанах гнав щодуху, час від часу озираючись. Раптом, на своє нещастя, він зашпортався і простягся серед пилюки. Велика булка з його пазухи покотилася в траву.

— На тобі! На! — посипалися удари на голову нещасного.

— Красти? У мене красти?! — найбільше репетував вгодований молодик з рум'яними, як у поросяти, щоками, що аж тряслися від обурення. — Бий його! Товчи! Трощи!

— М-м-м! — лише стогнав у відповідь, звиваючись на землі, бідолаха, прикрившись худими рухами від копняків.

— Та він же німий! Досить! — піднявся Іван і почав відтягати крамарів від лежачого. Ті, зауваживши не так каліцтво злодія, як ширину плечей незнайомого селяка, втратили запал до розправи.

— Ходімо. Штефане! — промовив старший із них і взяв за рукав свого розлюченого спільника. — Гадаю, йому досить. Це буде добра наука для злодіїв, — з підозрою глипнув він на вуйка Микульця, що спокійно шматував ріденькими жовтими зубами сало.

— От бридота! — замахнувся кулаком Штефан на обірванця, але вже не вдарив. — Ще раз побачу біля булочної — розчавлю, як таргана! Тьху! — плюнув він на лежачого і, підтягуючи штани, почвалав з булкою в руці навздогін приятелям.

— Хлопці, з мене пиво! — продзявкотів удалині його півнячий голос.

РОЗДІЛ 2,

в якому німий починає говорити

[...] Людоньки добрі, а вас звідки Бог послав? — раптом озвався німий, сплюнувши

цівку крові.

— От тобі маєш, псяюхо! — вдарив рукою по коліні вуйко Микульцьо. — То ти — говориш, паскуднику? Чудеса!

— А що я мав робити, дядьку? — шморгнув розбитим носом малий, утираючись рукавом. — Казати, що другий день нічого не їв? Ото насмішив би цих гевалів. Диви, як роз'їли пики на маківниках та кренделях, розмочених у молоці! — глянув він сердито у бік, де вже зникли три чималенькі постаті.

Підліток мав тонкі бліді губи і загострений ніс, що свідчило про його нужденне вуличне життя.

— Усе одно красти — гріх! — погрозив перстом вуйко Микульцьо.

— А здохнути з голоду — не гріх? — важко підіймаючись, почав обтріпуватися від пилюки упертюх з русявим розколошканим волоссям та сірими жвавими очима. — Ех, дядьку, нема хвороби гіршої за голод!

— Ти диви, яке тямуще! Гаразд, не бурчи! — подобрішав вуйко. — Сідай. Набивай тельбухи. Може, щось цікаве розповіси.

— З дорогою душею! — малий театральнo встав, зробив жест, ніби знімає капелюха, і вклонився. — Шановний публік! Один маленький хвилина уваги! Дозвольте відрекомендуватися: Міха Голий з Привокзальної.

Його слова викликали щирий регіт верховинців.

— Мішку, — хрустячи цибулею, звернувся до нього вуйко. — Чому не йдеш працювати? Люди за роботою (дуть до вас казна-звідки, а ти дурня клеїш.

— Від роботи, дядьку, й коні здихають! — шморгнув носом Міха, запаковуючи до рота ціле варене яйце. — Працювати — дуже втомлива справа. А я, відколи живу на світі, ще й півгодини не мав спокою.

— От яка цяця! — похитав головою вуйко. — І чим ти такий зайнятий?

— Моя фірма не купує. Тільки продає, — підморгнув хлопчина. — Заробляю рівно стільки, аби в кишенях не мати жодної копійки.

— Овва! Ти, я бачу, говорити мастак! То, може, порадиш, куди Іванові податися?

Міха окинув оком могутню постать верховинця.

— Такому здоровилові хіба мішки тягати. В кінець вокзалу — третє вікно зліва. Запитаєте пана Кривальського. Скажете, що я порекомендував.

— Ти диви, яке цабе! — усміхнувся вусами вуйко Микульцьо. — Ми думали, що ти — голодранець, а ти, виявляється — перша людина на вокзалі.[...]

РОЗДІЛ 3,

в якому Іван Сила демонструє силу

[...] Біля мосту, прикрашеного різнокольоровими прапорцями, Іванову увагу привернув гурт людей, всередині якого щось відбувалося. Звідти долинав гамір і сміх. Іван почав протискатися, щоб і собі побачити, що там таке. У центрі кола стояв кумедно вбраний вусатий дядько у довгому зеленому циліндрі і горланив на весь рот: "Атракціон! Атракціон! Хто переможе Велета, отримає кругленьку суму! Виходьте, хто хоче заробити!".

Та охочих не знаходилося.

[...] Запримітивши невинне обличчя та широкі Іванові плечі, оповісник радісно зарепетував:

— Ось! Ось хто перший вийде на ринг! — потягнув він верховинця за руку до кола.
— Як тебе звати? — запитав він очманілого парубійка.

— Сила, Іван, — пробелькотів Іван.

— Хо-хо! — прогуде кумедний вусань зі старанно вимальованим рум'янцем на щоках. — Це буде поєдинок знаменитих витязів. Іван Сила проти Велета! Підходь, не скупись, а грошима долучись! Підморгнувши Іванові, він із перевернутим зеленим циліндром пустився по колу. Глядачів ставало дедалі більше, і брязкіт монет явно тішив його вухо. Повеселілий оповісник оголосив:

— Оскільки боротимуться славетні борці, ставка виграшу подвоюється!

Натовп схвально загув.

— Починайте!

— Ану вріж йому, Сило!

— Велете, виходь!

Велет [...] співчутливо глянув у майже дитяче обличчя верховинського хлопця, але що тут поробиш — годувати сім'ю якось треба. Його напружені м'язи заходили по тілу, мов кролики, яких щойно проковтнув удав.

— Почали! — гукнув крикун, і Велет спокійно наблизився до Івана, незмигтно дивлячись йому у вічі.

Він вирішив обійтися з цим дітваком лагідно, уклавши його на килим простим прийомом. Та ба, хлопець стояв, як дубок, і зігнути його чи звалити підніжкою не вдалося. За кілька хвилин обидва бійці важко дихали, вчепившись один одному в плечі, не в змозі повалити суперника.

Натовп підбадьорливо ревів, а оповісник почав нервово крутити свого прямого й довгого, як шпиця, вуса. На його лобі виблискували краплинки поту.

— Зважаючи на рівні сили, дозволяються всілякі прийоми, — несподівано оголосив він.

Велет різко відскочив убік і з розмаху гупнув Івана кулаком у груди. Той заточився, але на ногах утримався. Образа й біль були такі сильні, що Іван, не довго думаючи, з усією силою тріснув у відповідь. Велет цього не очікував, тож кулачище парубійка поцілів йому просто в щелепу. Пролетівши зо два метри. Велет гучно брязнувся до ніг вражених глядачів.

Вусань ще намагався спонукати його продовжити бій, але той тільки стогнав у відповідь. [...]

Натовп почав вигукувати ім'я переможця, і невдоволеному власникові атракціону нічого не лишалося, як врунити хлопчині повний капелюх грошей.

Іван незграбно почав розсовувати їх по кишенях. Ошелешений, він стояв посеред цієї галасливої купи людей, які щось викрикували, сперечалися, жартували, плескали його по плечу, поки хтось рішуче не потягнув Силу за рукав полотняної сорочки.

Перед ним стояв елегантно вбраний панок з відкритим поглядом, від якого приємно пахло вишуканими парфумами. У руці він тримав гарну тростину.

— Молодий чоловіче, ви мене здивували! Я вас чекаю завтра по обіді у себе вдома, — він простяг Іванові візитну картку. — До зустрічі! — усміхнувся незнайомиць і галантно торкнувся свого сірого фетрового капелюха. [...]

РОЗДІЛ 6,

в якому головний герой відчувається незручно

[...] Іван невпевнено рушив у двір. Скляні входні двері відчинив сам доктор у багатому вишитому халаті.

— А-а, наш богатир, — вдоволено усміхнувся він.

— Таки прийшли. Вельми втішений, вельми втішений, — провів він гостя до оселі, потираючи руки.

Вони сіли у вітальні, обставленій зі смаком і любов'ю до старовини. [...]

— "Війна війною, а обід обідом", як казали наші войовничі предки, — Брякус запросив Івана до столу. — Спочатку пообідаємо, а вже потім — справи.

Бідолашний хлопець ніколи не мав справи зі стількома ножами, виделками, ложками, тому аж спітнів, повторюючи уважно за господарем його рухи. "Мені, репаному, тільки на званні обіди ходити", — сердився він на себе. Помітивши розгубленість Івана, доктор Брякус усміхнувся, акуратно витираючи білосніжною серветкою уста:

— Почуйтеся абсолютно вільно, їжте, як вам зручно.

Та Іван був упертий від народження. А тому мучився, але їв, як доктор. Брякусу це сподобалось. Адже без зусиль не буває успіху.

Після обіду вони посідали в крісла у білих чохлах у кабінеті з книжковими шафами і господар закупив сигару.

— Отож, юначе, як давно ви займаєтеся спортом? — випустив він цівку диму.

Іван розгубився. Бо. окрім роботи, чесно кажучи, більше нічого не знав.

Доктор Брякус розцінив цю паузу по-своєму.

— Річ у тому, що я тренував Велета і знаю його здібності. Це добрий борець. Завалити його може тільки людина надзвичайних можливостей. Тому я вражений і щиро вас ґратуюю, — він театральню зааплодував кінчиками пальців. [...]

— Молодий чоловіче, я — тренер, і хотів би попрацювати з вами, — перейшов він до діла. — Я розумію, у якій ви ситуації, а тому не ви мені будете платити, а я вам, — доктор знову випустив дим. — Зрештою, як бачите, — показав Брякус на дорого обставлену кімнату, — гроші мене не вельми цікавлять. Я маю все. А от спорт — це моя, можна сказати, стихія. Я ним живу. [...]

БУДЬ УВАЖНИМ ДО СЛОВА

Крисаня — капелюх, бриль.

Буйко — шанобливе звертання до старшого за віком чоловіка; дядько по материнській лінії.

Гевал — велика неповоротка, незграбна людина.

Тельбухи — внутрішні органи людини або тварини.

Ґратулюва́ти — з нім. вітати, поздоровляти.

РОЗДІЛ 7,

в якому Іван Сила попиває тренуватися

[...] Брякус влаштував його у пристойний гуртожиток, де мешкали студенти. Попри грошову винагороду, яку Сила отримував за тренування, він не полишав працю вантажника — наче той селянин, що завжди тримає на дні скрині окраєць черствого хліба на чорний день. До полудня Іван займався вправами, потім обідав з тренером і рушав на вокзал.

Доктор Брякус намагався розвивати у хлопця не тільки м'язи. Тому багато з ним розмовляв, розповідав про міське життя, пробуджував цікавість до всього. Це була гармонійно розвинена особистість, яка пройшла через чимало випробувань. Подейкували, що на доктора було навіть вчинено замах.

"Для перемоги однієї сили замало, — любив повторювати тренер своїм учням. — Сила повинна мати ще й розум".

Тренування відбувалося щодня, крім вихідних.

У Брякуса займалися ще два хлопці. Але ніхто не демонстрував таких результатів, як верховинець.

Тренер наполегливо вчив його основам силової гімнастики та різних єдиноборств. Схоже, думки про Івана цілком оволоділи ним, і коли він ненароком довідався, що його учень після занять ходить розвантажувати вагони, то не на жарт розгнівався.

— Це неподобство! Що ви собі дозволяєте! — кричав він. — Я вкладаю у вас свої знання, час та гроші, а ви це есе нищите за моєю спиною. Я забороняю вам працювати! Ваша праця — це спорт! Затямте собі! Ви повинні правильно розробляти м'язи, а не тягати бочки з оселедцями. Я піднімаю вам гонорар удвічі, і щоб більше ніяких вокзалів!

Іван уперше побачив наставника таким сердитим, тому не знав, що робити. Голий товаришу щиро позаздрив:

— Оце так щастить! Як мед, то й ложкою! Нічого не робити, ще й отримувати грошенята! [...]

РОЗДІЛ 9,

в якому Іван Сила та доктор Брякус дивують один одного

Іван Сила серед комплексу інших вправ виконував і жим зі штангою. Майже щодня він збільшував вагу. Але цього разу попросив Брякуса не гратися з ним у дитячі забавки, а дати серйозну вагу. Була гарна днина, тож вони тренувалися усадку.

— Ого! — з усмішкою промовив тренер. — Кошеняткові здається, що воно стало тигром.

— Хлопці, — гукнув він до Корнелія та Станіслава, що тренувалися поруч з Іваном, — ану поставте цьому гірському ведмедеві 120 кілограмів.

Сила підійшов до штанги і без великого напруження здійняв її над головою. "Е, що тут піднімати? — подумав Іван. — Як два міхи пшениці на вокзалі". (Він і далі

розвантажував вагони, щоб призбирати грошенят. Але, ясна річ, тримав це у великій таємниці.)

— Ану, хлопці, додайте йому ще десять кіл, — махнув пальцем Брякус. Він про щось зосереджено думав.

Результат був такий самий. Так повторювалося кілька разів, доки вага збільшилася до 160. Тут уже навіть Брякус почав непокоїтися.

Цього разу штанга далася Іванові нелегко. Він помітно втомився, а тому трохи заточився, однак зумів випростатися і втримати вагу над головою. Від здивування хлопці повідкривали роти.

Доктор Брякус стояв, мов чворохнутий громом. [...]

— За тиждень — республіканський чемпіонат. Так що готуйтеся, — поплескав він по плечу Силу. — Я завжди вірив у вас. Ми мусимо довести їм, що я.... — він заскрипів зубами, не закінчивши думку. — На сьогодні тренування завершено, — раптом розсміявся Брякус. — Хлопці, я вас люблю! Який фантастичний день! Цінуйте життя, дороженькі мої! Воно — прекрасне!

РОЗДІЛ 12,

в якому про Івана Силу починають говорити

Зала, в якій проходили змагання, була переповнена. Ще б пак! Чемпіонат республіки — це вам не фіглі. Вправи виконувалися у кількох видах. Кожен учасник робив по три спроби.

Безперечним фаворитом вважався дворазовий чемпіон Магдебурга. До того ж він представляв силові органи, тобто поліцію. А силові органи — це майже Республіка. А ображати Республіку... Хотів би я побачити такого сміливця!

У молодості Магдебурга був поліцейським, і чи не в кожному відділку тепер висів його портрет. [...]

Не дивно, що й на чемпіонаті Магдебурга мав найбільшу групу підтримки. Аби уникнути зайвих балачок, поліцейські були переодягнені в цивільних. "І за порядком подивляться, і свого підтримають", вважало керівництво.

Зала тривожно мовчала.

Голомозий Магдебурга з чорними фарбованими вусами робив останню спробу встановити новий рекорд.

Окрім нього, попередню вагу зумів узяти тільки нікому не відомий парубійко з гоноровим прізвиськом Сила. Але ж по ньому видно — що це справжній селяк. Чемпіон не може програти ТАКОМУ. Це була б ганьба на всю Республіку. [...]

"Маг-де-бу-ра! Маг-де-бу-ра!", — почав скандувати зал. Все! Він рішуче підійшов до штанги, рвучко вчепився за неї і, набравши повні легені повітря, почав встановлювати рекорд.

Але що це? Піднята над лискучою головою чемпіона штанга спочатку хитнулася в один бік, далі — в другий, а за секунду бухнула на землю, ледь не розстрошивши йому ногу.

Зала голосно зітхнула: нову вагу не взято, хоча підлога й тріснула.

Щоправда, ще одна спроба залишалася в Івана Сили, а далі судді повинні порадитися, як діяти далі. Ніхто жодних ілюзій на якогось там Івана, та ще й подумайте — Си-лу! (оце поганий смак!) — не покладав. Тому чимало глядачів, потягнулися на перекур, уже на ходу сперечаючись, яким буде рішення суддів.

Тим часом Іван зійшов на поміст, глипнув у зал і проказав найкоротшу молитву, яку знав: "Боже, поможи!" Його група підтримки складалася аж із трьох осіб: Станіслав, Корнелій і, ясна річ, його поважність Міха Голий...[...]

— Дай їм, ведмедю! — крикнув на все горло Міха, чим привернув увагу переодягнених поліцейських, себто півзалу.

Іван це розчув. Розвеселілий, з легкою душею взявся за штангу. "А-ах!" — раптом вигукнув увесь зал, а потім зірвався на ноги. Іван впевнено тримав штангу над головою і посміхався фоторепортерам. Вони без угаду клацали камерами і цьому, здавалося, не буде кінця.

Приголомшена публіка не знала, як реагувати. Кілька секунд панувала мертва тиша. Коли ж він опустив штангу і суддя оголосив, що новим чемпіоном Республіки став Іван Сила, зал вибухнув. [...]

Магдебурга у супроводі кількох старших офіцерів розлючено покидав зал, запевняючи, що ЦЕ — провокація, і він ЦЕ так не залишить. Болільники хапалися хто за голову, а хто — за серце, програвши значні ставки. Одне слово, якщо ви можете уявити на кілька хвилин божевільню, то ви все побачили.

Лиш одна людина у залі сиділа непорушно. Це був Міха Голий. По неमितому обличчю він розмащував сльози. Так-так, цей привокзальний волоцюга і пройдисвіт плакав, чого з ним уже давненько не траплялося. Відтоді, як утік від батька-пияка, він був свято переконаний, що на світі панує несправедливість. Але тепер його душа здивовано витріщила очі й німувала. Можливо, вже лишень заради цього варто було встановлювати республіканський рекорд?

РОЗДІЛ 16,

в якому трапляються несподівані повороти

Доктор Брякус все обдумав. Він вибудував стратегію на найближчий рік. Якщо все розвиватиметься за планом, його справи впевнено підуть угору. Після перемоги Івана Сили Брякусом стали цікавитися впливові організації. В уяві він уже бачив розкішну будівлю в центрі столиці з написом "Спортивний клуб доктора Брякуса". Ось тільки з Іваном треба домовитись, аби його не перехопили конкуренти.

Саме тому розмову зі своїм вихованцем він призначив на неділю. Для невимушеної бесіди вирішив повезти його за місто — у який-небудь затишний ресторанчик.

Іван уперше їхав у автомобілі. Адже у горах головним транспортом служили коні. Брякус був веселий, сповнений енергії та оптимізму. Цікавився, як чемпіон провів вихідні. Чи вистачає йому грошей? (Тепер їх буде вдвічі більше.) Чи вже знайшов друзів у столиці? Чи не має якихось проблем? Хай не соромиться. Доктор Брякус усе зробить для свого улюбленця.

Після дощу дорога на сонці виблискувала і сліпила очі. Іванові було приємно їхати з

вітерцем по серпантині у відкритому авто і слухати про грандіозні плани пана Брякуса. [...]

І в цей момент щось трапилось. Брякус дико зойкнув, почав несамовито крутити кермо, та авто не слухалося. На великій швидкості воно мчало просто на скелю. Іван заплющив очі і не встиг навіть перехреститися, як сталося зіткнення. Останнє, що він пам'ятав, це лобове скло, яке він з брязкотом розбиває головою.

РОЗДІЛ 17,

в якому додаються нові неприємності

Іван насилу розплющив очі. Над ним схилилася медсестра у білій хустинці, поправляючи перев'язку.

— Док-тор Бря-кус, — самими губами пролепетав Сила.

— Ви маєте на увазі того другого? — сумно перепитала сестричка. — На жаль... Він... — вона заперечливо похитала головою.

Іван заплющив очі. Крізь повіки пробилася сльоза і зрадливо поповзла по щоці. Медсестра, зрозумівши ситуацію, залишила покаліченого на самоті. [...]

Іван Сила хутко оклигував. Рани виявилися не такі страшні, як здавалося після аварії. Та й молодий організм брав своє. Однак швидке одужання не вельми тішило парубійка. Адже в такому разі на нього чекав арешт.

Загибель доктора Брякуса сильно вплинула на верховинця. Він до всього збайдужів, навіть втратив апетит. У такому пригніченому стані його й було допроваджено до в'язниці за звинуваченням... у смерті свого наставника. [...]

Вести цю скандальну справу було доручено старшому слідчому Бенцику, який набив руку в розплетенні загадкових кримінальних клубків.

РОЗДІЛ 18,

в якому з'являється щоденник доктора Брякуса

Старший слідчий Бенцик проводив допит. [...]

— То ви кажете. Сило, що жодних суперечок із загиблим доктором Брякусом не мали? — Бенцик крізь маленькі окуляри свердлов Івана такими ж маленькими свинячими очищами.

— Не мав, — глухо відповів той. [...]

— Тоді як ви поясните той факт, що експерти виявили навмисне пошкодження авто?! [...]

— Це означає, — повільно мовив Іван, — що хтось хотів цієї аварії.

— От-от! — задоволено потер руки старший слідчий. — І кому, як не вам, вона була найвигідніша? Га, пане Сило?

Іван задумано почухав потилицю. У цього детектива дивна логіка. Хіба не Брякус зробив його чемпіоном? Хіба не він розповідав дорогою про їхні грандіозні плани? Хіба не він збирався з понеділка подвоїти йому платню? Тепер же зі смертю наставника Іван знову опинився на вулиці.

— Вона була вигідна конкурентам Брякуса, — спокійно відповів Іван. — І взагалі, який дурень влаштовує аварію, коли сидить поруч з водієм?

Бенцик не знайшовся, чим крити. Він налив собі з графина трохи води і надпив, обпікаючи в'язня поглядом, повним злості.

Справді, це міг зробити хіба божевільний. А на божевільного цей селяк не скидається. [...]

РОЗДІЛ 20,

в якому агенту Фіш пропонують подати у відставку

— [...] Знайшовся щоденник доктора Брякуса, в якому він пише про погрози на свою адресу. — монотонно розповідав Миколайчик. — Погрози йшли від його конкурентів.

— А що там про цього Силу? — генерал здвигнув плечем із блискучим погоном, наче хотів відігнати обридливу муху.

— Найприхильніші оцінки, — зітхнув капітан. — І взагалі доктор Брякус вважав, що Іван Сила — це його головний шанс у житті.

— То, виходить, він тут ні до чого? — генерал Хрунь знову насупився.

— Ні до чого, — повторив Миколайчик.

— А що там з конкурентами? — генерал покрутив булькатими очима.

— У неділю вранці перед виїздом біля автомобіля Брякуса бачили Магдебургу з двома типами, — зовсім тихо проказав капітан.

— Що?! — генерал зірвався на ноги. — Ви забуваєтеся, капітане! [...]

— А звідки нам упав на голову цей Сила?

— Звичайний верховинець. Вантажить на вокзалі, — виструнчився Миколайчик.

— І отаке нещастя перемогло Магдебургу, побий його грім! Ці селяки тільки й знають, що мріяти про славу. Справу не закривайте. Просто її затягніть, — очі генерала блиснули хитрою посмішкою. — Силу випустіть на волю тільки під солідну заставу. Побачимо, кому він знадобиться. [...]

РОЗДІЛ 21,

в якому Іван Сила потрапляє в нову неволю

Звістка про те, що за звільнення Івана Сили поліція просить 50 тисяч застави, приголомшила не тільки Івана, а й друзів. Ці величезні гроші зібрати було не під силу не тільки оточенню Міхи Голого, а й усій зміні вантажників. Доводилося чекати заступництва якоїсь впливової особи. [...]

Минуло кілька днів, але ніхто долею Івана Сили так і не зацікавився.

Та одного ранку до камери № 37 увійшов старший слідчий Бенцик і просичав, що обвинувачений може збирати речі. За нього внесли викуп, але це не означає, що справа проти Івана Сили закрита. [...]

У кімнаті відвідування його чекала екстравагантна вродлива пані. Її темно-синя сукня виблискувала, шелестіла і пахла.

— Мадам Бухенбах, — простягла вона Іванові свою ручку у чорній рукавичці.

— Аделія.

Іван невміло її стиснув.

— Обережніше! — зойкнула мадам. Далі уважно оцінила хлопчину з голови до ніг,

торкнулася пальчиком його обличчя і загадково промовила:

— А ви мені подобаєтесь. Це саме те, що потрібно.

— Гірський ведмідь на прізвисько Іван Сила, — розсміялася вона. — Ну то я його забираю, чи як? — холодно звернулася мадам Бухенбах до Бенцика.

— Так-так, пані, — схопився той. — Ви внесли заставу, тож...

— Ходімо, моя радосте, — мадам навіть не дослухала старшого слідчого, чим його сильно образила, а, взявши Івана Силу попід руку, вийшла на вулицю дрібними кроками, як і належить поважній дамі. [...]

— Це моя нірка, — пані кинула недбало рукавички на стіл посеред кімнати, всуціль обклеєної афішами з великими написами "Цирк "БУХЕНБАХ". — Тільки не подумайте, що я вас викупила з великої любові до штанги чи гірських ведмедів. Ні, любий! Це чистий бізнес. Нічого особистого! [...]

— Нашому цирку потрібне оновлення. Можна сказати, свіжа кров, — вона усміхнулася чарівною посмішкою. — А чемпіон Республіки якраз і може стати нашим новим козирем. Чи не так? — вона наблизилася своє личко впритул до Іванового, і від її парфумів у парубійка тьохнуло серце.

— Я вам пропоную вигідний контракт: ви працюєте у мене рік і повертаєте мені 50 тисяч, — мадам Бухенбах випустила вгору цівку диму. — Або ж повертаєтесь назад у в'язницю і годуєте бліх, — посміхнулася вона, блиснувши порцеляновими зубками.

— Тільки не тягніть кота за хвіст. Я не люблю нерішучих мужчин, — Аделія Бухенбах подивилася на Івана своїм найспокусливішим поглядом. — Циркачам не властиве почуття страху.

— Давайте контракт, — зітхнув Іван. [...]

Одним розчерком пера Сила в черговий раз круто змінив своє життя. Хоча, можливо, від нього нічого й не залежало. Знаючи люди стверджують, що все й так прописано на небесах, а ми — тільки звичайні виконавці вищої волі.

А ви як гадаєте?

ЧАСТИНА ДРУГА

РОЗДІЛ 23,

в якому Іван Сила вигадує перший номер

[...] Мадам Бухенбах зібрала циркачів.

— Панове! — голосно мовила вона. — Зараз ми спробуємо новий номер. Іван Сила буде виносити з-за куліс увесь наш цирк.

— Еге ж, — роздратовано мовив карлик Піня. Він ніколи нікому не вірив. Можливо, тому, що природа з нього поглумилася. А може, якраз навпаки: природа помстилася горбунові за те, що він завжди був чимось невдоволений.

— Починаємо! — плеснула в долоні мадам Бухенбах.

Першим на верховинця спритно зіпнувся акробат Фандіго. Він сів Іванові на плечі, міцно обхопивши його голову колінами. Чорнява красуня Рената легко злетіла по хлопцях нагору і тепер стояла на коліні та плечі свого брата. По інший бік Фандіго розташувалася танцівниця Мілена, піднявши граціозно догори руку. Залишалися

Пандорський та карлик Піня.

— Я ж оголошую номер! — ударив себе по чолі імпресаріо.

Тож Пандорський відпадав. Усі глянули на Піню.

— Я туди не полізу! — показав пальцем карлик на самий вершечок живої композиції. — Навіть не мрійте!

Тоді Іван схопив його за комір куртки і посадив собі на долоню. Піня, на диво, якраз на ній помістився. Тут звідкись узялася мавпочка і, за звичкою, шугнувши на голову карликові, почала його скубти. Всі розреготалися. Особливо затрясся Іван, від чого дівчата нагорі запищали.

— Чудово! — заплескала мадам Бухенбах. — А тепер, мій коханий ведмедику, спробуйте з цією акробатичною групою зробити кілька кроків.

Тримати на собі чотирьох дорослих людей і мавпочку було не так важко, як незвично. Іван остерігався зробити зайвий рух, аби піраміда, основою якої він був, не розсипалася.

— Не бійся, — пролунав згори голос Фандіго. — Ми ж повітряні гімнасти!

Іван сміливіше ступив і пройшовся через увесь манеж. І ніхто не впав!

— Неймовірно! — аж сяяла з утіхи мадам Бухенбах. — А тепер, ягнятка мої, зробіть усміхнені обличчя. Я сказала — усміхнені, а не ідіотські!.. Ось так!.. Феноменально! Іванові Силі — ура! [...]

— Дівчата! — загукав він [Голий] до Ренати з Мілкою, котрі неподалік прали циркові костюми. — Наш богатир вирішив оженитися. Але не знає, котру з вас вибрати.

Циркачки захихотіли. Іван густо почервонів... [...]

— А я не проти! — раптом озвалася Мілка, і дівчата дзвінко засміялися. — А чого? Іван — хлопець хоч куди! Працьовитий, ще й скромний. Навіть сердиться, коли ним захоплюються. Сама бачила! Хай сватається!

Іван хотів якось віджартуватися у відповідь, але зіткнувся з поглядом танцівниці й осікся. Вона дивилася на нього якось по-особливому, і від цього його тілом наче пробігся розряд електричного струму. "Ба й справді", — раптом подумав він. але відразу ж відігнав від себе несподівану думку. [...]

РОЗДІЛ 28,

в якому з'являється найвища персона

Мадам Бухенбах була біліша за стіну.

— Вони прийдуть! — метушилася директриса, не знаючи, за що хапатися. — Мій ведмедику, — звернулася вона до Сили, — ви маєте вигадати щось особливе. Сьогодні в нас будуть незвичайні гості.

Мадам піднялася навшпиньки і прошепотіла Іванові у вухо: "Сам пан Президент!".

— Я так хвилююся! Так хвилююся! — додала вона вголос. [...]

Президент Республіки випромінював незворушний спокій, які належить особі такого рівня. Довкола нього сиділа охорона, що промацувала очима все шапіто. Президент дивився циркові номери, важко спираючись на ціпок обома руками і час від часу поправляв пенсне. Це вже був літній чоловік із сумним поглядом.

Він хотів відійти від державних справ, які вже не давали йому спати. А оскільки з дитинства любив цирк, то вирішив влаштувати собі маленьке свято.

Іван Сила показував новий номер. Він вганяв у дошку велетенські цвяхи долонею.

— Хто бажає повторити? — запропонував Пандорський глядачам. — Спробуйте й побачите!

На арену вибрався сільський здоров'яга, але, видно, трохи захмелілий, бо похитувався. Він упевнено луснув по цвяху долонею, скрикнув і схопився за руку. Далі заперечливо мотнув головою і поліз назад на своє місце.

Сила взяв дошку в руки і припав до неї ротом.

— Що він робить? — почали перешіптуватися глядачі.

Але за секунду збагнули: Сила витягав гігантські цвяхи... зубами. Вони падали йому до ніг один за одним. Президент задумано погладжував акуратну борідку. Охоронці між собою здивовано переглядалися, а зала просто скаженіла.

— Браво! — чулося звідусіль.

— Молодець!

— Ну й Сила!

Президенту сподобався цирк "Бухенбах", тож він вирішив сфотографуватися напам'ять.

— Хай зроблять знімок із тим здорованем, — показав він шкіряною рукавичкою на Івана. — Я вітаю вас із прекрасним виступом, — простяг президент руку парубійкові. — Я пречудово відпочив.

Фотограф блискав спалахом, а мадам Бухенбах ледь не зомлівала від щастя.

— І мене! І мене! — робила вона знаки, щоб її сфотографували в колі Президента. Той це помітив, усміхнувся і підкликав мадам Бухенбах до себе.

— Молодий чоловіче, у вас прекрасне майбутнє, — промовив Президент на прощання Іванові. — Я ніколи не помиляюся, повірте моєму досвіду. У вас є юнацька щирість, безпосередність почуттів і, звісно, неймовірні природні здібності. Але найголовніше — це те, що ми маємо в своєму серці. Тож нехай ваше серце й надалі залишається таким же відкритим для світу, яким побачив його я.

Президент у минулому був професором університету, а тому висловлювався високим стилем. Гадаю, це можна було йому вибачити, зважаючи на поважний вік.

Через тиждень Іван отримав розкішний конверт із написом "Адміністрація Президента". У ньому було фото, на якому президент тиснув йому руку. На звороті було написано: "Іванові Силі, котрий прославляє Республіку. Із вдячністю". Це був почерк президента.

Після візиту президента і розмови з його помічником кримінальну справу проти Івана Сили було закрито. Мадам Бухенбах повернули 50 тисяч, сплачених за Івана Силу, але вона тримала це від хлопця в таємниці. Іван дізнається, що карлик Піня мучить мавпочку і забирає її собі. Цирк "Бухенбах" виїхав на гастролі до Європи.

РОЗДІЛ 31,

в якому мадам Бухенбах домагається свого лише наполовину

— Смертельний номер! Уперше в світі! Прошу зберігати абсолютну тишу! — оголосив сяючий Пандорський у білій шовковій сорочці та чорному фракку.

Промінь прожектора вихопив Івана Силу, який неквапливо прямував до центру арени. Позаду нього Фандіго з Міхою тягли кам'яну брилу. Згодом вони принесли й два великі молоти.

Публіка нетерпляче совалася на сидіннях. Дрібно забили барабани.

— Ну що в цьому такого? — хитро примружився Пандорський. — Розтовчуть брилу молотами. Ха! Та це всі можуть!

Він викликав на манеж двох добровольців. Іван потис їм руку і вручив по кувалді. По цирку пробігся смішок. Тут Іван ліг на землю, а брилу звалив собі на груди. Пандорський повідомив, що вони повинні її розтовкти на циркачеві.

Зала зойкнула, а найнетерплячіші навіть повставали й зацмокали язиками. Перший удар був несміливий і глухо відлунював у серцях сотень глядачів. Бачачи, що Іван усміхається, здоровані почали лупити сильніше, з усієї моці. Врешті, аж на четвертому десятку ударів камінь розколовся на частини.

Іван встав, обтрусився і підняв догори руки. В цирку коїлося щось неймовірне. Свист, крики, гвалт, тупотіння!

Щаслива Аделія Бухенбах спостерігала за дійством з-за куліс. До неї підбіг захеканий панок у капелюсі:

— Мадам, ми пропонуємо вашому Силі завтра поборотися з найсильнішою людиною Баварії. Гонорар — найвищий із можливих. Окрім того, ваш цирк здобуде чудову рекламу. [...]

РОЗДІЛ 32,

в якому один з ведмедів мусить поступитися

На ранок усе місто було обклеєне афішами: "Грандіозний бій двох ведмедів". Виявляється, не тільки Іван Сила мав таке прізвисько, а й гордість Баварії — сам Бієр-Мієр, який ще ніколи не зазнавав поразки. Уже до обіду дістати квиток у цирк "Бухенбах" було неможливо. [...]

Нарешті затріскотіли барабани і поєдинок розпочався. Увесь цирк "Бухенбах" стояв перед важкими малиновими кулісами, вболіваючи за свого Івана Силу. Найбільше тривожилася Мілка, яка від хвилювання аж стисла кулачки. Мадам Аделія стояла з незмінним келихом шампанського.

Набагато досвідченіший німець переважав Івана у всьому. Він м'яв його, ламав, бгав у своїх ручищах, не даючи ані хвилини передихнути. Навіть підняв на витягнених руках угору. Арбітр бігав довкола борців зі свистком напоготові.

Але Силі дико щастило в останній момент вислизати з лапищ баварця. Публіка розчаровано зітхала, посхоплювавшись із місць. Нарешті Бієр-Мієр теж притомився. Він сопів, як паротяг, і по-бичачому нагинав голову. Натомість Іван уперто чекав свого шансу, приберігаючи силу.

І коли світло прожектора поцілило просто в очі Баварському ведмедеві. Сила ринувся в атаку. Він підчепив суперникові ногу і всією масою навалився на нього.

Кілька секунд Бієр-Мієр тримався, а тоді ці сплетені, мов удави, клубки м'язів бухнули на землю. Пилюка й тирса знялися стовпом. Іван опинився зверху і мерщій притис обидві суперникові лопатки до килима. Перемога була за ним!

Зала оніміла, а далі загула, закивала головами і стримано зааплодувала. Це були оплески поваги. Іван Сила отримав міжнародне визнання. [...]

Ця перемога змінила ставлення Сили до боротьби на арені. Він почав тренуватися і навіть взяв кілька професійних уроків. Бо одна справа — гнути залізо, а зовсім інша — перемогати таких силачів, як він сам.

РОЗДІЛ 36,

в якому Іван Сила виконує бажання королеви

Об'їхавши пів-Європи, мадам Бухенбах отримала запрошення на цирковий фестиваль у Британії. Вже давно візиткою її цирку став Іван Сила, який дивував усіх своїми номерами. Коли чутки про нього поширилися світом, британці захотіли побачити цього неймовірного силача і на своєму святі.

Найбільший цирк Лондона був переповнений ущерть. Ще б пак! Адже серед глядачів — сама британська королева. Вона сиділа на окремому підвищенні в розкішному різьбленому кріслі, час від часу прикладаючи до очей театральний бінокль. На манежі, зриваючи оплески, виступали артисти з різних цирків і країн. Та всі чекали на останній вихід — гірського ведмедя Івана Сили. [...] Королева легким помахом поклікала Івана до себе.

Вона простягла йому руку. Гірський циркач нахилився і галантно, як умів, її поцілував. Її величність усміхнулася і сказала щось по-англійськи.

Пандорський у сірому фракі був тут-як-тут. Він переклав:

— Королева просить тебе поборотися з уславленим боксером Джебсоном. Іван знітився.

ЗБАГАЧУЙ СВОЄ МОВЛЕННЯ

Тягнути kota за хвіст — зволікати, не поспішати з чим-небудь.

Синонімічні фразеологізми: тягти (тягнути) сірка (кота, куцого) за хвіст (за хвоста).

БУДЬ УВАЖНИМ ДО СЛОВА

Екстравагантний — який привертає увагу своєю незвичайністю, своєрідністю і не відповідає загальноприйнятим звичаям, нормі, моді.

Галантно — вишукано чемно, люб'язно.

Імпресаріо — агент, що організовує гастролі актора й діє від його імені.

* * *

— Невже такий богатир чогось боїться? — в'їдливо затрясла кучерями її руда величність. — Публіка чекає, — показала вона рукою на глядачів.

— О'кей, — відловів Іван єдиним англійським словом, яке знав. [...] Чорношкірий Джебсон був дебелий, довгорукий, і мав неймовірно білосніжну

усмішку. Його удари, мов град, сипалися на Іванову голову. Сила тільки прикривався кулачиськами.

Та один випад він таки пропустив, після чого простягся на манежі.

— Один, два, три... — почав рахувати суддя під улюлюкання натовпу.

Однак Іван звівся на ноги і поєдинок продовжився, їхні спітнілі тіла блищали в промінні прожекторів.

Коли ж Джебсон боляче вдарив його в печінку, а далі в брову (ой, що зараз буде! Зажмуртеся!), Іван вилаявся і чворохнув з усієї сили у відповідь. Джебсон відлетів на кілька метрів і непорушно застиг.

Суддя схилився над ним, почавши рахунок, але той не ворухнувся.

— Лікаря! — гукнув на все горло арбітр. Захеканий медик кілька секунд оглядав Джебсона, а далі кудись побіг. Увесь цей час публіка стояла, застигши в німому передчутті. Коли ж непритомного Джебсона на ношах винесли з цирку, усі згадали про Івана Силу.

Що тут почалося!

В Івана полетіли прокльони, лайки і навіть окремі предмети. Суддя грізно підійшов до нього і попросив зняти рукавиці. Права рукавичка, якою було завдано останнього удару, була тріснута.

— Покажіть руки! — наказав арбітр.

Іван розкрив долоні. Але там нічого не було. Суддя здивовано похитав головою, а тоді підняв праву руку верховинця догори. Іван Сила переміг!

— Англійська королева покидала цирк розчарованою.

РОЗДІЛ 37,

в якому агент Фікса нарешті проявляє професійні якості

Звістка про те, що Джебсон залишився інвалідом і вже ніколи не вийде на ринг, зчинила в Британії справжню бурю. Цирк "Бухенбах" негайно переїхав до Франції, доки не трапилося якогось нещастя. Іван Сила знову присягнувся, що більше не битиметься й не боротиметься на арені.

Після того злочасного поєдинку в Лондоні його опанував кепський настрій. Йому було жаль боксера, кар'єра якого так несподівано обірвалася.

Іван замкнувся в собі і не розмовляв навіть зі своїми колегами. Тільки мавпочка Беня була завжди поруч.

Іван неспішно йшов вулицею.

— Мсьє Сила? — почувся позаду чоловічий голос. Хлопець обернувся. Перед ним стояв елегантно вбраний панок у котелку.

— Ми ваші палкі шанувальники, і мали б за честь випити з вами келих гарного французького вина. — приязно усміхався незнайомець.

І хоч Іван не пив, але щоб розвіяти тугу, прийняв пропозицію. Вони йшли мокрими вуличками Парижа.

— Уже недалечко. Ось сюди, — направляв панок у темний провулок.

Іван був заклопотаний своїми думами і навіть не зауважив, як з підвороття вискочили шестеро чоловіків із залізяками в руках і почали його гамселити.

— За Джебсона! — кричали вони, наносячи удари.

Іван перекинув одного з них через ворота, викрутив другому руку, але тут його

щосили гримнули ззаду по голові. Кров почала заливати йому очі, він упав на коліна, а далі повалився додолу. [...]

РОЗДІЛ 38,

в якому лікарська допомога буває неоднозначною

Аделія Бухенбах сиділа в кабінеті власника найкращої паризької клініки.

— Мадам, — запевняв мсьє Фрасьє. — Ми робимо все, що нам під силу.

— Гроші мене не цікавлять, — втомлено мовила пані. — Мене хвилює тільки здоров'я мого ведмедика.

— Ми знаємо історію цього богатира, — мсьє Фрасьє потряс розкішною шевелюрою, що кучерями спадала йому на плечі. [...]

Іванові Силі проломили череп, тож операція була складною. Хірурги навіть замінили перебиту черепну кістку на платинову пластину. Всі чекали, коли хворий прийде до тями і чи взагалі прийде.

— Що бажаєте? — мсьє Фрасьє відкрив свій розкішний бар.

Не встигла мадам вибрати напій, як до кабінету влетів захеканий черговий.

— Ожив! — здивовано видавив він із себе. Всі кинулися до палати Івана Сили.

Хлопець лежав із перебинтованою головою і дивився в стелю.

— Мій коханий ведмедику! — мадам молитовно склала руки. — Ти пізнаєш мене?

— Так, пані Аделіє, — самими губами мовив Іван. — Поворухніть рукою, — попросив мсьє Фрасьє. Сила підняв руку.

— А тепер ногою, — вів далі головний лікар.

Іван зігнув ногу в коліні.

— Мадам, я вас вітаю! — чарівно всміхнувся мсьє Фрасьє. — Схоже, ваш богатир оминув найсерйознішу небезпеку. [...]

Іван Сила одужував доволі швидко.

Газети тільки й писали про таємничий напад на найсильнішу людину Європи та як проходить лікування.

— Цирк "Бухенбах" оголосив канікули. Але ніхто з циркачів не роз'їхався — не хотіли залишити Івана на самоті.

Його палата перетворилася на міні-цирк. Мілка з Ренатою його доглядали, Голий розповідав анекдоти, Пандорський з Фандіго забезпечували охорону, мавпочка робила масаж і зачіску. [...]

З Іванової палати постійно чувся галас і сміх, тож недоволені сусіди стали нарікати. Зрештою, циркачі почали давати для хворих вистави, і всі помирилися.

Коли Мілка опинялася з Іваном на самоті, вона брала його за руку і лагідно дивилася у вічі.

— Бідолашний! — казала вона.

— Мілко! — тільки й міг промовити Іван, тонучи в її бездонних синіх оченятах.

День по дневі між ними виникало щось більше, ніж дружба, і це вже завважували всі.

Одного дня Івана провідав навіть карлик Піня. Він простяг хворому кілограм

вівсяного печива в пакеті, насторожено зиркаючи на Пандорського. Той лише задоволено погладжував бакенбарди. [...]

РОЗДІЛ 39,

в якому Америка є Америкою

Хоч як пані Бухенбах не хотілося прощатися зі своїм мушкетером, але цирк мусив на себе заробляти. Випробовувати долю в Європі директриса більше не бажала, тож цирк "Бухенбах" подався за океан.

Америка вражала всім — ідеями, багатством, людьми. Все тут змагалось, галасувало, надималося. "Успіх і конкуренція" — здавалося, тільки ці два слова викликали справжні емоції у тутешніх мешканців, які в надії на кращу долю з'їхалися сюди з усіх кінців світу. Фізична міць для американця не менша чеснота, ніж тугий гаманець. Тому цирк "Бухенбах" мав чудову виручку.

Іван Сила тепер виступав у римському шоломі з пишним пір'ям, аби про всяк випадок убезпечити себе від випадкового удару в травмоване місце.

Його знали, упізнавали, зупиняли на вулицях і просили автографа.

Якось, коли Сила повертався з прогулянки, біля нього пригальмувало розкішне бордове авто з відкритим верхом. Звідти вийшов усміхнений смаглявий пан у смугастому костюмі, з вусиками-щіточкою. В його модній краватці блищала діамантова шпилька.

— Ви — Джон Сила? Я не помиляюся? — мовив він, пересовуючи товсту сигару з одного кутка губів у другий.

Іван кивнув головою.

— Я — містер Піцікато. Тримаю парі, що ви не витримаєте мого кабріолета. Називайте будь-яку суму, — горбоносий американець обіперся ногою на колесо.

— Як це не витримаю? — не зрозумів Сила.

— Я хочу переїхати вас машиною. Якщо виживете, отримаєте, скільки захочете, — він показав здорові білі зуби.

Івана зачепила зарозумілість цього американського вискочки.

— П'ять тисяч, — мовив він і почав знімати піджак.

— О'кей, — Піцікато спритно скочив за кермо. Авто загуркотіло і повільно почало наїжджати на Івана. Тут невідь-звідки взялися фотографи і затрікотіли своїми камерами. Іван стиснувся в кам'яний клубок м'язів, і авто переднім колесом переїхало йому через груди.

— Ет, цирк на дроті! — зітхнув Іван. — Бачили б мене тато з мамою! Ото би всипали березової каші!

Нарешті й заднє колесо переповзло через хлопця. Сила встав і почав обтріпуватися від пилюки.

— Це неймовірно! Бравісимо! — вигукував Піцікато, знімаючи шкіряні рукавички. Він потиснув Іванові руку і просто на капоті почав виписувати чек. Усе це ретельно знімали фотографи. Вручаючи винагороду, пан підняв правицю догори: "Містер Піцікато — власник автомобільного заводу. Хай вам щастить. Джоне Сило!". Далі

скочив у авто, в якому вже сиділи фотографи, і за ними тільки закурилося.

На другий день в газетах з'явилася реклама "найбезпечнішого автомобіля" зі світлинами, на яких машина переїжджає через Івана Силу.

— Ех, Америко! — зітхнув хлопець, розглядаючи принесений Пандорським часопис.
— Гроші тебе псують!

— Гроші хоч кого зіпсують, юначе! — почав напудровувати собі обличчя імпресарію.
— Тому тримайтеся від них на розумній дистанції.

— Це як? — здивувався Іван.

— Треба мати їх рівно стільки, щоб про них не думати найближчим часом. [...]

РОЗДІЛ 41,

в якому постає питання про найсильнішу людину світу

[...] Та пригоди цього дня не закінчилися. Іванові принесли запрошення на вечерю в ресторані "Самурай" від пана Тосіко Хамацурі. Спочатку його з Міхою там частували всілякими екзотичними японськими наїдками та напоями, від чого їм з незвички було не зовсім добре. [...] Після учти зірку цирку запросили в окремий кабінет, де сиділо двоє японців.

— Тосіко Хамацурі, — представився старший із них. — Маємо честь запропонувати вам бій за звання найсильнішої людини світу.

Він усміхнувся.

— Без сумніву, ви не маєте собі рівних в Європі та Америці, але є ще й Азія.

— Особливо Японія, — додав маленький з тоненькими вусиками.

— Чи чули ви що-небудь про Пацаку Мацурі, якого в нас кличуть Чорною горою? — запитав старший, поправляючи тоненькі окуляри.

— Панове, я вже не борюся на арені, — заперечив Іван. — У мене серйозна травма.

— Але ви ще не знаєте наших умов, — неухильно продовжував Тосіко Хамацурі. — Японські корпорації готові заплатити 150 тисяч переможцю і 50 тисяч — переможеному.

Умови були справді привабливі. Особливо перед від'їздом додому.

— А головне. — Тосіко Хамацурі узяв до рук позолочений ціпок, — йдеться про звання найсильнішої людини світу.

Іван задумався. Вони з Мілкою вирішили одружитися. А з такими грошима можна навіть покинути цирк.

— Згода! — потиснув він руку японцеві.

— Поединок відбудеться за тиждень. Розрахунок на місці, — діловито прощався Тосіко Хамацурі. — Ах так, забув сказати. — він торкнувся рукою чола, мовби щось згадуючи. — Боротьба вестиметься в японському стилі, а не європейському.

"От бісові діти", — подумки вилаявся Іван і поспішив повідомити новину друзям.

РОЗДІЛ 42,

в якому нарешті встановлюється істина

Мадам Бухенбах гнівалася, як сто чортів! Що за свинство! Іван Сила домовився про головний бій, не порадившись із нею.

— Мій коханий ведмедику! — лашилася вона, хоча в її очах спалахували іскри. — Я стільки для вас зробила, а ви дієте за моєю спиною. Це як мінімум непорядно.

Іван скипів (киплять не тільки чайники, а й великі люди).

— Пані Аделіє, нарешті я зрозумів, які гроші ви заробляєте на мені! Скільки ви отримали за бій у Німеччині? А за поєдинок з Джебсоном? А в Іспанії?..

Мадам Бухенбах кинулася до рятівного шампанського. Тремтячою рукою вона налила повний келих.

— Якщо ти хочеш, аби наш цирк збанкрутував, то можеш робити усе, що завгодно, — мовила приречено вона.

— Гаразд, — задумався Іван. — Враховуючи, що ви оплатили моє лікування, третина виграшу — ваша. Якщо програю — не отримаєте ні шеляга.

Мадам мовчки перехилила келих.

Поєдинок за звання найдужчої людини світу викликав неймовірний ажіотаж.

У розкішному спортивному палаці набилася купа кореспондентів. Особливо багато їх було з Японії. Там не мали жодного сумніву, що Пацака Мацурі стане світовим чемпіоном. Зрештою, японці тому й оплачували поєдинок.

Іван, як завжди, зранку добре попоїв, зробив силову гімнастику, погрався з мавпочкою, послунав поради Міхи, попригортав до грудей Мілку (два підходи по двадцять разів) і вирушив на ринг.

За великим рахунком він нічого не втрачав: отримає або сто п'ятдесят тисяч, або п'ятдесят. На відміну від Пацаки Мацурі, якому головне було звання переможця, слава Івана не цікавила. Тому верховинець хвилювався набагато менше за суперника. А часто саме це має вирішальне значення.

Чорна гора справді виявився горою, у півтора рази більшою за Івана. Тільки горою м'яса. М'язами це було назвати важко, адже еони практично не мали форми. За японськими правилами перемагав той, хто виштовхає суперника за коло.

Суддя дав сигнал, і Пацака Мацурі з розгону втелюючись в Івана. Але очікуваного японцем ефекту не сталося. Сила міцно стояв на ногах, натомість Чорна гора відпружинив назад. Іван спробував схопити суперника в свої лещата, але той був чимось намащений і весь час вислизав.

Поєдинок затягувався. Обидва борці вже дихали, як бугаї. Зал поділився навпіл. Одні кричали: "Джон Сила!", інші ревли: "Мацурі! Мацурі!".

Але суперники вже порядно втомилися. їхні велетенські від фізичного напруження очі аж виблискували, а з волячих потилиць градом котився піт. Сили були приблизно рівні.

І тут Пацака Мацурі наважився на вирішальну атаку. Він знову з розгону вдарив усією масою Івана.

Але парубійко в останню мить встиг трохи відхилитися, тож Мацурі, ковзнувши тілом по Іванові, вилетів за коло. Та ще й так, що повалив трьох фотокореспондентів і представника відомого благодійного фонду.

Японці схопилися за голови. (Добре, що не за самурайські мечі, що їх кожен

порядний японець мусить тримати при собі).

Чорну гору довго не могли підняти на ноги, бо він добряче-таки потовкся об лаву.

Зате Іван відразу опинився у вируючому людському морі, яке простягало до нього сотні рук. Але він шукав поглядом Мілку. Вона стояла позаду всіх у чудовому солом'яному капелюшку, прикрашеному квіточками, і плакала.

"Маленька моя!", — зітхнув Іван і почав роздавати автографи.

Що тут скажеш? Любов творить дива. Чи не тому наш герой переміг, що поруч билося сповнене найпалкішого почуття закохане ніжне серденько? Хтозна...

ПІСЛЯМОВА

Україна славиться своїми силачами. Але не тільки Василь Вірастюк з Івано-Франківщини чи брати Клички з Київщини належать до найдужчих людей світу. Були в нас такі й раніше, як-от Іван Піддубний із Черкащини.

До незаслужено забутих належить і знаменитий силовий атлет Іван Сила. Саме так називали в народі Івана Фірцака, який народився 1899 року на Закарпатті, став чемпіоном Чехословаччини та Європи з кількох видів спорту, об'їздив півсвіту, виступаючи в цирку, де здобув чимала яскравих перемог. За надзвичайну силу його нарекли ім'ям уславленого античного борця Кротоне.

Знаменитий закарпатський богатир став прототипом головного героя художньої повісті "Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу", яку ви щойно прочитали. [...]

БУДЬ УВАЖНИМ ДО СЛОВА

Чворóхнути — тут: сильно вдарити.

Парі — угода про виконання якого-небудь зобов'язання тією особою, що програє.

Бравісимо — уживається як вияв похвали, схвалення чого-небудь.

Капóт — відкидна покришка, що прикриває мотор або якийсь механізм у машині.

Ажіотáж — велике збудження, хвилювання навколо якої-небудь справи, питання.